

گفتار این شماره

زنان و محیط زیست

زنان، حافظان محیط زیست

مدد در محیط زیست

شناسنامه

فصلنامه‌ی علمی دانشجویی انجمن علمی محیط‌زیست دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز
سال پنجم، شماره‌ی هشتم، بهار ۱۳۹۹

صاحب امتیاز
انجمن علمی دانشجویی محیط‌زیست دانشگاه شیراز

مدیر مسئول
نجمه عزیزی

شورای سردبیران
نجمه عزیزی، مهسا فیروز

شماره مجوز
ک‌ن‌ش/۲۲۹

استاد مشاور انجمن
دکتر رسول خسروی

داور مقالات
دکتر رسول خسروی

ویراستاران
دکتر رسول خسروی، نجمه عزیزی، مهسا فیروز

ویراستار علمی مقالات
دکتر رسول خسروی

گرافیکست
آرتین شیبانی

هیئت تحریریه
سمانه ابراهیمی، مریم احمدی دشتکی، زهرا اسفندیاری، عطیه

امین دین، کیمیا رحیمی، الهه شادی، زهرا طاهری، نجمه عزیزی،

مهسا فیروز، فرشته کلوانی، پگاه نظری

همکاران
ندا یوسفی

قیمت
۲۰۰۰ تومان

پل ارتباطی

AVAYETABIAT97@GMAIL.COM

آب و هوا و خاک که در اختیار ماست خالق چو کرده خلق، بیا حشرش بدار

ارکان هستی اند و بجهای محیط زیست تکریم کن ز لطف خدای محیط زیست

سخن سردبیر

در زندگیشان و حفظ آن پی برده اند، به گونه ای که در سالهای اخیر شاهد تحولات زیادی در تغییر سبک زندگیشان بوده ایم. تحقیقات «سازمان همکاری های توسعه ای و اقتصاد» نشان می دهد زنانی که در کشورهای صنعتی زندگی می کنند، به استفاده از وسایلی که با محیط زیست سازگاری بیشتری دارند یا غذاهای ارگانیک تمایل بیشتری دارند. زنان بیشتر به بازیافت زباله ها اقدام می کنند و بیشتر به بهینه سازی انرژی علاقه مندند. از آنجایی که زنان، نقش اول تربیت نسل ها را بر عهده دارند، بنابراین بالا بردن اطلاعات زیست محیطیشان می تواند به تربیت نسل های دوست دار طبیعت کمک کند.

پس تصمیم بر این شد، که این شماره از نشریه را به این عنوان (زن و محیط زیست) اختصاص دهیم، شاید که با اصول مدیریت صحیح به حفظ و بقای محیط زیست کمکی انجام گیرد.

باتشکر

نجمه عزیزی و مهسا فیروز

فرصتی دوباره دست داد تا به بهانه انتشار شماره هشتم نشریه با خوانندگان گرانمایه به گفتگو پردازیم، تداوم انتشار نشریه بدون مشارکت شما امکان پذیر نخواهد بود. استقبال شما با ارسال مقالات پرمایه باعث شکوفایی این نشریه در جمع اندیشمندان حوزه محیط زیست خواهد گردید.

نوشتن هر شماره از نشریه با مشکلات و کم و کاستی های زیادی همراه است که می توان به پای بی تجربگی گذاشت، با انتقادات و پیشنهادات سازنده شما، می کوشیم روز به روز بر تجربه خود بیفزاییم و پیشرفت کنیم.

عقربه زمان چرخید و چرخید تا دوباره بهاری نورا تجربه کنیم.

در این شماره از نشریه به نقش زنان در حوزه محیط زیست پرداخته ایم.

تشبیه زن به زمین از دیرباز وجود داشته است و به طور سنتی ویژگی «زایش» و «پروراندن» زنان با طبیعت مقایسه شده، قیاسی که خیلی هم بی ربط نیست و به نیمی از مسئولیت های زنان و دختران اشاره دارد.

زنان در گذر زمان به اهمیت محیط زیست

۸	انجمن تمدن سبز
۱۲	مد در محیط زیست
۱۴	اشتغال سبز
۱۶	احیای انرژی به کمک بازیافت در کمپانی های بزرگ و حتی در خانه
۱۸	سمیرا نجاتی و کوچه ی سبز شیراز
۲۰	شعر بخوانیم
۲۲	آلودگی هوا، انسان را گیج می کند
۲۴	بانو مه لقا ملاح، مادر محیط زیست ایران
۲۶	گفت و گویی صمیمانه با آیه حمداوی به سبک «پسماند صفر»
۲۸	زنان، حافظان محیط زیست
۳۲	معرفی کتاب
۳۴	نقش زنان جلوگیری از آلودگی ها در خانه

راهنمای نگارش مقالات برای چاپ در نشریه‌ی آوای طبیعت

نشریه آوای طبیعت نشریه‌ی علمی است که توسط انجمن علمی بخش محیط زیست دانشکده کشاورزی دانشگاه شیراز منتشر می‌گردد. هدف اصلی این نشریه، اطلاع‌رسانی و نشر دانش روز در زمینه محیط زیست و سایر علوم مرتبط است. لذا این نشریه مقالات علمی، آموزشی، مروری، پژوهشی و تحلیلی در زمینه‌های فوق، نامه به سردبیر، گزارش موردی مرتبط با اهداف مجله را منتشر می‌کند.

اصول کلی نشریه: نشریه از درج مقالاتی که در دیگر مجلات به چاپ رسیده و تکراری باشد معذور است. مسئولیت صحت و سقم مطالب به عهده نویسنده یا نویسندگان مطلب است.

اجزای مقاله

صفحه عنوان: که خود شامل عنوان کامل مقاله، نام و نام خانوادگی، رتبه و درجه علمی، رشته تحصیلی، دانشکده، دانشگاه و شهر است.

چکیده: که بایستی مجموعه‌ای فشرده و گویا از مقاله بوده و بین ۲۰۰ تا ۲۵۰ کلمه باشد و در انتها باید تعداد سه تا پنج کلمه به عنوان واژه کلیدی اضافه شود.

مقدمه: که شامل معرفی و توجیه موضوع مورد پژوهش بوده و در آن به تحقیقات

انجام یافته در زمینه مورد نظر به اندازه کافی ارجاع شده باشد و هدف پژوهش را به وضوح روشن نماید.

مواد و روش‌ها: که باید مواد و وسایل به کار رفته، شیوه اجرای پژوهش، طرح آماری و روش‌های شناسایی و ارزیابی توضیح داده شود.

نتایج: نتایج حاصل از پژوهش به صورت متن، جدول، نمودار و تصویر قابل ارائه است. لازم است از تکرار و ارائه ارقام و داده‌ها به صورت‌های چندگانه (جدول، نمودار و...) اجتناب شود و تنها به یک‌صورت ارائه شود. جداول و شکل‌ها باید به صورت فایل‌های جداگانه آورده شود. در ضمن درون جداول فقط باید خطوط افقی در قسمت بالا و پایین جدول آورده شود و از به کار بردن خطوط افقی و عمودی در جدول خودداری شود.

بحث: در این قسمت نتایج حاصل از پژوهش مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته و با توجه به هدف پژوهش بحث و نتیجه‌گیری به عمل می‌آید. این قسمت می‌تواند با قسمت نتایج با هم آورده شود.

سپاس‌گزاری: در پایان بحث حداکثر در چهار سطر می‌توان از افرادی که در راهنمایی و یا انجام تحقیق مساعدت نموده و یا در تامین بودجه، امکانات و لوازم کار نقش موثری داشته‌اند تقدیر و

سپاس‌گزاری کرد. **منابع مورد استفاده:** که باید در پایان متن مقاله به ترتیب حروف الفبای نام خانوادگی اولین مولف تنظیم شود.

نحوه نگارش: بین هر واژه باید یک فاصله وجود داشته باشد. "می" به فعل نمی‌چسبد و هر جا کلمه "ها" نوشته شود باید نیم فاصله از کلمه قبلی جدا شود. جای نقطه (.)، ویرگول (،) و دونقطه (:). بلافاصله بعد از واژه و بعد از این‌ها فاصله و بعد واژه بعدی نوشته شود. بین پرانتز و واژه قبل و بعد فاصله لازم است ولی درون پرانتز فاصله لازم نیست. رفرنس‌ها داخل پرانتز نوشته شود. اعداد تک رقمی باید به حروف نوشته شود. نمودارها و جداول همراه با زیرنویس تهیه شوند و در متن مقاله به همه آن‌ها اشاره شود. در متن برای نگارش فارسی از قلم Nazanin B با اندازه ۱۲ و برای نگارش انگلیسی از Times New Roman با اندازه ۱۱ و تیتراهای اصلی با اندازه ۱۶ و تیتراهای فرعی با اندازه ۱۴ استفاده شود. اعداد و نوشته‌های درون جداول و شکل‌ها و عناوین شکل‌ها، نمودارها و جداول از قلم Nazanin B با اندازه ۱۱ برای فارسی و قلم Times New Roman با اندازه ۱۰ برای انگلیسی استفاده شود. مقاله در نرم‌افزار word ۲۰۱۰ ارائه شود.

انجمن تمدن سبز

انجمن تمدن سبز حامی محیط زیست با ۱۹ سال سابقه فعالیت در زمینه فرهنگی و هنری حوزه محیط زیست، در سال ۱۳۷۸، آغاز به کار کرده است. این انجمن طرح‌های متعددی را با همکاری

گفت: مهمترین مسئله در حفاظت از محیط زیست بالابردن آگاهی مردم از مسائل زیست محیطی است. وی ادامه داد: ما در عصری حضور داریم که توسعه پایدار در جامعه مطرح شده

میترا حجار: مهمترین مسئله در حفاظت از محیط زیست بالابردن آگاهی مردم از مسائل زیست محیطی است.

و حمایت سازمان حفاظت محیط زیست، برنامه عمران سازمان ملل متحد و دیگر سازمان‌های ملی و بین‌المللی با مشارکت اعضای خود متشکل از هنرمندان و علاقه‌مندان به حفظ محیط زیست به اجرا درآورده است. از دغدغه‌های همیشگی انجمن، تشویق و جلب توجه و مشارکت هنرمندان به تولید آثار هنری در ارتباط با مسائل حفظ محیط زیست بوده است.

است. بزرگترین ابعاد توسعه پایدار این موضوع بوده که به محیط زیست خسارت وارد نکند. یکی از فعالیت‌های من حمایت از حیوانات است، که به شکل یک فعالیت لوکس به آن نگاه شده و همیشه گفته می‌شود اول انسان‌ها را دریابید و بعد به فکر حیوانات باشید، در صورتی که این گونه نیست و میلیون‌ها سال طول کشیده تا یک اکوسیستم تشکیل شده و هر ذره در اکوسیستم مهم است.

○ **پیام برخی هنرمندان در این انجمن**
میترا حجار // میترا حجار بازیگر سینما و تلویزیون و از فعالان محیط زیست

انسان باید بداند که جزئی از یک چرخه در اکوسیستم است و تا موقعی که این موضوع را درک نکنیم، نمی‌توانیم زندگی سالم و

موفقی را بر روی کره زمین داشته باشیم و با رعایت نکردن مسائل زیست محیطی اول از همه خودمان را نابود می‌کنیم. وی افزود: سینما و هنرمندان این عرصه به دلیل شناخته شده‌تر بودن می‌توانند تاثیرگذاری خوبی در آگاهی‌سازی جامعه داشته باشند، قطعاً هنرمندان دیگر رشته‌ها و فعالان آنها زحمات زیادی در رساندن این پیام داشته و دارند، اما سینماگران به دلیل ارتباط بیشتر با مردم می‌توانند تاثیرگذارتر باشند.

هدیه تهرانی // هدیه تهرانی معتقد است که دولت، مسئولین و رسانه‌ها باید به افزایش شناخت مردم از محیط زیست کمک بیشتری کنند. هر چقدر کارشناسان، علاقه‌مندان و فعالان محیط زیست تلاش کنند، بی‌فایده است؛ زیرا آنها اقلیتی از جامعه را تشکیل می‌دهند. او درباره تماشای فیلم‌هایی با درون‌مایه محیط زیست گفت: دیدن فیلم با مضمون محیط زیست برایم حسی همراه با امید و تاسف داشت؛ زیرا من معتقدم زمین مانند فرش زیر پای انسان است و از بین رفتن

نقش و نگار زمین هم، مانند منفک شدن تار و پود فرش است.

وی ادامه داد: در حال حاضر، محیط‌زیست نیاز به توجه دارد، باید برای بازگشت بافت‌های از بین رفته این قالی تلاش کنیم و موجب فرسودگی و پوسیدگی بیشتر آن نشویم.

حفاظت از یک سرزمین نیاز به همت تمام مردم دارد. تا زمانی که مردم در پیچ و خم مشکلات روزمره محیط‌زیست نباشند، امکان اصلاح این روند وجود ندارد. باید مدام از محیط‌زیست مطلع شوند تا در این باره دغدغه پیدا کنند.

تهرانی در ادامه یادآور شد: افزایش تولید زباله و حضور آن در کوچه و خیابان، دلیل بارزی بر وجود آلودگی تصویری است که در اطراف زندگی ما دیده می‌شود.

مهران احمدی // مهران احمدی گفت: باید از سینما و هنر تصویر برای فرهنگ‌سازی و دادن اطلاعات درست در مورد محیط‌زیست به مردم استفاده کرد.

مهران احمدی که به عنوان یک محیط‌بان در سریال «پایتخت» حضور داشت گفت: هر اندازه فیلم سینمایی در مقوله حفاظت محیط‌زیست ساخته شود، قطعاً تاثیر بیشتری از آن را در جامعه خواهیم دید. باید از سینما و هنر، برای فرهنگ‌سازی و دادن اطلاعات درست در مورد محیط‌زیست به مردم استفاده کرد.

او ادامه داد: باید عرصه برای مخاطب عام و مردم فراهم شود، تا این نوع فیلم‌ها برای آنها اکران شده و از این طریق فرهنگ‌سازی درستی به منظور احترام به محیط‌زیست در جامعه رواج داده شود. باید مردم را مخاطب اصلی جشنواره‌ها قرار داد، تا با آموزش‌ها و دیدن فیلم‌ها در کنار مسئولین به بحران‌هایی که در محیط‌زیست بوجود آمده کمک کنند. در حفاظت از محیط‌زیست مردم از همه تاثیرگذارترند و آگاهی و کمک آنها از نقش به‌سزایی در احیای طبیعت برخوردار است.

این بازیگر اظهار کرد: برگزاری جشنواره فیلم سبز می‌تواند ما را با مشکلات زیست‌محیطی دیگر کشورها آشنا کند، که ما دیگر به سمت این بحران‌ها نرویم و یا مثلاً در مورد بحران بی‌آبی از تجربه دیگر کشورها استفاده کنیم و بتوانیم این بحران را در کشورمان حل کنیم.

کشور ما که باعث شگفتی است، که چرا این مقوله در حد حرف است.

○ **هنرمندان خارجی حامی محیط‌زیست**
لئوناردو دی‌کاپریو // امکان ندارد در سایت یا مجله‌ای نام هنرمندان حامی محیط‌زیست را جست‌وجو کنید و با نام

دی‌کاپریو مواجه نشوید. این سوپر استار بسیار محبوب جهانی به دلیل همکاری در نویسندگی، تولید و روایت فیلم گرمایش جهانی "ساعت یازدهم" شناخته شده است و در زمینه‌های بشردوستانه‌ای از جمله حفظ جنگل‌ها، اقیانوس‌های سالم، دسترسی به آب تمیز و انرژی تجدیدپذیر فعالیت

می‌کند. دی‌کاپریو با سفر به نقاط مختلف جهان، کم‌لطفی‌های انسان نسبت به طبیعت را، مورد انتقادهای تند خود قرار می‌دهد.

بنیاد دی‌کاپریو در سال ۱۹۹۸ یعنی درست پس از موفقیت فیلم تایتانیک تاسیس شد. بیشتر تمرکز این بنیاد، بر موضوع گرم شدن کره زمین و حفظ تنوع‌زیستی می‌باشد. این بنیاد توانسته است دو مستند ارزشمند درباره محیط‌زیست، با نام‌های " سیاره آب " و " گرمایش جهانی " را بسازد و منتشر کند.

برد پیت // نام برد پیت را علاوه‌بر فعالیت‌های بشر دوستانه در جهت مبارزه با فقر و گرسنگی، می‌توان در حمایت از طبیعت نیز یافت. وی از طریق بنیاد معروف جولی پیت، مبلغ ۵ میلیون دلار را به پیشرفت پروژه جایگزین کردن روغن موتور، با مواد زیست‌تخریب‌پذیر اختصاص داد تا بدین روش، بتواند باعث کاهش ورود این ماده خطرناک به طبیعت گردد و همچنین به همراه چندی دیگر از ستارگان هالیوود تحت نظارت شورای ساختمان سبز ایالات متحده، اقدام به ساخت شهرکی متناسب با طبیعت و بدون آلاینده‌ی محیطی کرده است.

داریل هانا // از جمله هنرمندان حمایت کننده از طبیعت می‌توان به داریل هانا اشاره کرد. هانا یک وبلاگ ویدئویی هفتگی در مورد شیوه زندگی سبز به نام DH Love Life می‌نویسد و یک کسب و کار آنلاین با فروش محصولات سازگار با محیط‌زیست را اجرا می‌کند و حتی برخی از مواد غذایی مورد نیازش را خودش به روش اورگانیک پرورش می‌دهد.

○ **منابع**

Tamadonsabz.ir
Safarnetwork.ir

مُد در محیط زیست

محیط زیست پایدار

پایداری به طور کلی به مفهوم ایجاد تعادل در دنیای فعلی اطلاق می شود. استفاده از منابع طبیعی به طوری که بتواند نیازهای فعلی و آتی ما را بدون در خطر قرار دادن این منابع تامین کند، پایداری نامیده می شود. صنعت مد که یکی از فراگیرترین ابعاد نیازهای انسانی را پوشش می دهد، نقش مهمی در ناپایداری و به همان میزان، پایداری محیط زیست می تواند داشته باشد.

مد پایدار

مد سازگار با محیط زیست یا مد پایدار (پایداری منابع زیست محیطی)، که مد دوستدار محیط زیست نیز نامیده می شود، شیوه خاصی از طراحی است که بر پایه مبانی زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی بنیان گذاری شده است و هدف آن ایجاد سیستمی در طراحی است که خود را در برابر محیط زیست و اجتماع مسئول می داند. مد پایدار، بخشی از روند بزرگ طراحی سازگار با محیط زیست به شمار می رود که مطابق آن محصول، با در نظر گرفتن

اثرات زیست محیطی و اجتماعی که به جا خواهد گذاشت، ساخته می شود و سعی این روش طراحی بر این است که تا حد امکان تأثیرات تخریب کننده عملکردهای انسانی در محیط طبیعی کاهش یابد؛ به عنوان مثال چگونگی میزان کاهش وزن محصولات برای کاستن از انتشار کربن در محیط و حفظ منابع طبیعی و بقای محیط زیست را مد نظر قرار می دهند. امروزه سازمان های مشخصی به وجود آمده اند که سعی در ایجاد و افزایش فرصت ها برای طراحان مد پایدار دارند که انجمن ملی طراحان مد پایدار یکی از این سازمان ها است.

صنعت مد به شدت کثیف است

طراح بزرگ مد و فشن، آیلین فیشر، در همایش مد با شرمندگی بیان می کند: دنیای مد یکی از خطرهای بزرگ برای محیط زیست است. شاید زمانی که از آلودگی صحبت می کنیم تنها سوخت های فسیلی به ذهن ما برسد؛ اما جالب است بدانیم که دنیای مد با تولیدات فراوان و

همیشه در دسترس، بعد از سوخت های فسیلی جایگاه دوم در ایجاد آلودگی های محیطی را به خود اختصاص داده است! صنعت مد و پوشاک یکی از آلوده ترین صنعت های دنیا هستند؛ چرا که:

- در این صنعت، از بیش از ۸۰۰۰ ماده شیمیایی مضر استفاده می شود و ۷۰ درصد از مقدار کربن منتشر شده در جهان از تولید پوشاک به وجود می آید.
- صنعت مد بعد از نفت، آلوده ترین صنعت دنیا است. میزان گاز گلخانه ای که صنعت مد تولید می کند از مجموع میزان گاز گلخانه ای صنعت کشتیرانی و هواپیمایی بیشتر است!

- هر ساله نیز هزار تن لباس دور انداخته می شود که ۹۵ درصد آن ها قابلیت بازیافت دارد؛ ولی با این وجود تولیدکنندگان پوشاک از آن ها استفاده نمی کنند و مواد جدیدی را تولید و آلودگی بیشتری را به محیط زیست وارد می کنند.

- تقریباً از یک چهارم آفت کش های جهان و بیش از ۱۰ درصد سموم کشاورزی، برای تولید پنبه غیر ارگانیک استفاده می شود.

- بیش از ۸۰۰۰ ماده شیمیایی مضر در صنعت مد و پوشاک کاربرد دارند که مقصد نهایی تمام این مواد جایی نیست جز خاک، آب های زیر زمینی و آب های جاری.
- پنبه و کتان (از جمله مواد اصلی تولید پوشاک)، گیاهانی هستند که پرورش آنها به آب زیادی نیاز دارد.

- تولید یک دست تیشرت و شلوار جین نزدیک به ۲۰ هزار لیتر آب و یک جفت کفش چرم تقریباً ۸۰۰۰ لیتر آب می برد.
- از آن جایی که خیلی از رنگ های مورد استفاده در صنعت مد و پوشاک ارگانیک نیستند و خواص صنعتی دارند، آلودگی زیادی را وارد طبیعت می کنند.

- پس از تولید و استفاده از پوشاکی که با صرف هزینه های زیست محیطی فراوان به بازار مصرف راه پیدا کرده اند، با حجم بسیار زیادی از پوشاکی روبرو می شویم که حالا تبدیل به زباله شده اند و قابل تجزیه نیستند و طبیعت را با سیل انبوهی از آلودگی های تازه مواجه می کنند.

- از زمان تولید پوشاک تا زمان پخش بین قاره ای و حتی زمان دفع آن، محصولات

- استفاده شده به مثابه یک نابودگر عمل می کند.

راه حل ها

راه حل ها عبارتند از:

- تولید شلوار جینی که می تواند با استفاده از تکنولوژی نانو، هوای اطراف خود را تصفیه کند (با عنوان جین های پاک).
- تولید باکتری های آزمایشگاهی که می توانند روند تجزیه البسه را سریع کنند.
- استفاده از مواد طبیعی که به طور مداوم در حال تولیدند مانند: پوست مرکبات و تفاله قهوه در تولید الیاف.

- تولید فیبر و الیاف بر پایه جلبک های دریایی، به جای کتان که قابلیت بازیافت سریع تر و کشت با هزینه کمتری را دارند.

- استفاده از ابریشم ارگانیک در تولید لباس ها.

- تولید پارچه از بطری های پلاستیکی، که طی یک فرآیند پلیمریزاسیون به پارچه تبدیل می شوند.

- زیب های مورد استفاده در لباس ها از مواد بازیافتی تهیه شوند.

- استفاده از الیاف ارگانیک و طبیعی که در تولیدشان از مواد شیمیایی استفاده نشده باشد.

و اما ما می توانیم

مصرف گرایی را کاهش دهیم و لباس های کمتر و با کیفیت بالاتری بخریم و در صورت پارگی و تخریب، آنها را اصلاح و تعمیر یا وارد چرخه بازیافت کنیم.

به دنبال پوشاک با برچسب صدور گواهی نامه باشیم که محتوای مواد شیمیایی مانند GOTS، OEKO-TEX یا BLUESIGN را کنترل کند.

منابع

- sustainyourstyle.org
- modopia.com
- www.isna.ir
- fa.wikipedia.org

باتوجه به ظرفیت‌های زیست محیطی ارزشمندی که در کشور ما به واسطه ویژگی‌های بسیار متنوع اقلیمی و اکوسیستمی وجود دارد، طرح مشاغل سبز و کارآفرینی زیست محیطی می‌تواند در حمایت از کار و تولید ملی نقشی بنیادی به عهده گیرد.

اشتغال سبز

توسعه فعالیت‌های اقتصادی جهان طی دهه‌های گذشته و شتاب گرفتن روند صنعتی شدن بسیاری از کشورها بدون توجه به ملاحظات و الزامات زیست‌محیطی، دنیای امروز را با چالش‌ها و بحران‌های عظیمی همچون تخریب منابع طبیعی، تغییرات آب و هوا، تراکم و انباشت مواد زاید و خطرناک، نابودی جنگل‌ها، بحران آب، و انواع آلودگی‌های زیست محیطی مواجه نموده است. هرچند که هدف از رشد و توسعه اقتصادی در بسیاری از کشورها، در طی دهه‌های گذشته، فراهم نمودن رفاه و وضعیت معیشتی بهتر برای مردم بوده است، اما امروزه جهان به این نتیجه رسیده که برخورد یکسویه با رشد اقتصادی بدون توجه به محیط‌زیست به بن بست خواهد انجامید و سلامت و رفاه بشری را به مخاطره می‌اندازد. لذا تفکر جدیدی در جهان مطرح گردیده که هر دو هدف رشد و توسعه اقتصادی و حفاظت از محیط زیست را با هم و برای هم می‌خواهد. از سوی دیگر به غیر از مسایل زیست محیطی، بحران‌های مالی اخیر که گریبان گیر بسیاری از کشورهای دنیا شده است، نظام فعلی اقتصاد جهانی را که متمرکز بر استفاده هرچه بیشتر از منابع زمینی و سوخت‌های فسیلی است، یک نظام اقتصادی ناکارآمد معرفی نموده و به دنبال یافتن جایگزینی مناسب برای آن است. در همین راستا، از سوی مجامع بین‌المللی از جمله برنامه محیط زیست ملل متحد، حرکت به سمت توسعه پایدار و تغییر به سمت اقتصاد سبز مطرح شده است. اقتصاد سبز، اقتصادی است که در آن رشد درآمد و اشتغال از طریق سرمایه‌گذاری‌های عمومی و خصوصی برای کاهش انتشار کربن و آلودگی، افزایش و بهبود کارایی انرژی و منابع، و پیشگیری از کاهش تنوع زیستی و خدمات اکوسیستمی حاصل می‌شود. اقتصاد سبز می‌تواند با ایجاد هم‌افزایی بین بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی به سوی رشد اقتصادی کثش پذیر، ایجاد شغل، توسعه کم

کربن، و کارآمدی منابع حرکت کند. در چنین شرایطی کلیه سازمان‌ها و تشکلهای بین‌المللی، فعالیت‌ها و همایش‌های متعددی را هم راستا با اقتصاد سبز تنظیم کرده‌اند. محور اصلی اجلاس کمیسیون توسعه پایدار سازمان ملل متحد (Rio ۲۰۰۲) که با حضور سران بسیاری از کشورها و از جمله ریاست جمهوری کشورمان در برزیل برگزار شد، بر اقتصاد سبز و ریشه‌کنی فقر متمرکز شده است. همچنین روز جهانی محیط زیست در این اجلاس با عنوان «اقتصاد سبز، آیا شامل شما هم می‌گردد؟» از طرف برنامه محیط‌زیست سازمان ملل نامگذاری شد و دلیل این پرسش، تاکید بر قابلیت اجرایی این طرح در تمام کشورهای دنیا است. با توجه به سهم منابع محیط زیستی در اقتصاد کشورهای دنیا و وابستگی معیشت مردم به این منابع، هرکشوری می‌تواند تمرکز بیشتری بر سرمایه‌گذاری در حوزه‌های منابع طبیعی نماید و از این طریق در بسط و توسعه یک نظام اقتصادی با کربن کمتر، کارایی منابع و با آفرینش فرصت‌های فراگیر اجتماعی سهم داشته باشد. در این راستا، در کنفرانس مسئولان محیط زیست کشورهای اسلامی (آی‌سسکو) تلاش شد تا با اتخاذ موضعی واحد در بین کشورهای اسلامی در اجلاس Rio ۲۰۰۲ به گونه‌ای عمل شود که از فرصت‌های بیشتری در این زمینه برخوردار شوند. با این حال، گذار به اقتصاد سبز ممکن نیست مگر آنکه ساز و کارهای آن اتخاذ گردد. طرح مشاغل سبز با ابتکار سازمان جهانی کار و برنامه محیط‌زیست سازمان ملل، کانون این انتقال است. مشاغل سبز، مشاغل معقول و مناسبی هستند که اثرات زیست محیطی را کاهش داده و از حقوق و مزایای کافی، تامین اجتماعی، بهداشت و امنیت برخوردارند. این مشاغل با کاهش مصرف انرژی و مواد خام، محدود کردن تولید گازهای گلخانه‌ای، به حداقل رساندن پسماند و آلودگی، و حفاظت و

احیا اکوسیستم اثرات زیست محیطی را کاهش می‌دهند. این مشاغل در نهایت توسعه اقتصادی را از لحاظ محیط زیستی، اجتماعی و سیاسی، پایدار خواهند کرد. گذار به توسعه کم کربن و پایدار، تغییراتی را در بازار کار و تقاضا برای مهارت‌های جدید و برنامه‌هایی برای بازسازی مهارت‌ها به وجود خواهد آورد و امنیت اجتماعی و طرح‌های مالی به خصوص برای کارگران و کسب و کارها بیشتر در معرض توجه خواهد بود. تغییر در الگوهای تولید و مصرف که نیروی محرکه اقتصاد سازگار با آب و هوا تلقی می‌شوند نیازمند مشارکت ابعاد اجتماعی، جنسیتی و اشتغال در تصمیم‌گیری‌ها است. اقدامات ویژه‌ای در بخش‌های مختلف جامعه برای سرعت بخشیدن به تحولات اشتغال سبز وجود دارند که در ذیل به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود

- ظرفیت‌سازی جهت توسعه سرمایه‌گذاری‌ها و شرکت‌های کوچک مقیاس و ایجاد و تقویت بازارهای سبز
- آموزش کارآفرینی برای جوانان در کسب و کارهای سبز از جمله صنعت بازیافت، انرژی‌های نو، و کشاورزی ارگانیک
- ایجاد آگاهی زیست محیطی در بین تصمیم‌گیران و مدیران موسسات رسمی و غیر رسمی با تاکید بر بخش‌های اقتصادی
- تقویت مکانیزم‌های گفتمان اجتماعی در ارتباط با آموزش سبز و بازده اقتصادی آنها

در همین راستا سه نوع اصلی تغییر در مهارت‌های نیروی کار در جهت سبزی‌سازی اقتصاد پیشنهاد می‌شود.

- ۱- تغییر فعالیت‌ها در اقتصاد، این سطح از انتقال در سطح صنعت در جهت استفاده کارآمد از انرژی و کاهش آلودگی رخ می‌دهد که آن را بازسازی سبز می‌نامند.
- ۲- تغییرات ساختاری که قوانین جدید و فناوری‌های جدیدی را معرفی می‌کند و منجر به ایجاد مشاغل کاملاً جدید می‌شود.
- ۳- سبزی‌سازی مشاغل موجود

منبع

ظرفیت ایجاد این مشاغل در کشورهای در حال توسعه به مراتب بیشتر از کشورهای توسعه یافته است. زیرا این کشورها به دلیل وجود ظرفیت‌های فراوان، نیروی انسانی جوان و ساختارهای اقتصادی و صنعتی جوان با سرعت بیشتری می‌توانند سازگاری‌های عمیق و پایداری را در ساختارهای اجتماعی و اقتصادی کشورهایشان به وجود بیاورند. باتوجه به ظرفیت‌های زیست محیطی ارزشمندی که در کشور ما به واسطه ویژگی‌های بسیار متنوع اقلیمی و اکوسیستمی وجود دارد، طرح مشاغل سبز و کارآفرینی زیست محیطی می‌تواند در حمایت از کار و تولید ملی نقشی بنیادی به عهده گیرد. همکاری‌ها و هم‌افزایی کلیه دستگاه‌ها و بهره‌برداران ذیربط با حفظ محیط زیست می‌تواند حرکت به سمت اقتصاد سبز و پایدارتر را تسریع بخشد. این مهم نیازمند شناسایی، سازماندهی و بسیج همه امکانات با جلب همکاری موثر اشخاص حقیقی، حقوقی، نهادها و دستگاه‌های دولتی و غیر دولتی است و باید کلیه دستگاه‌های ذینفع در ایده‌پردازی، طراحی و اجرای این طرح همکاری نمایند. در این راستا توجه به ملاحظات و الزامات محیط‌زیستی در راستای کارآفرینی و ایجاد مشاغل سبز، در نظر گرفتن مسائل و موضوعات محیط‌زیستی در هر استان، و اولویت‌های اقتصادی و ظرفیت‌های بالقوه هر استان حائز اهمیت است که با یاری دستگاه‌های ذیربط و برنامه‌های آموزشی و اقدامات پایه‌ای دستور کار قرار خواهد گرفت.

Doe.ir

احیای انرژی به کمک بازیافت

در کمپانی‌های بزرگ و حتی در خانه

بسیاری از مواد در طبیعت تجزیه می‌شوند و به‌خودی خود بازیافت می‌شوند؛ ولی متأسفانه مقادیر بالایی از پسماندها نمی‌توانند تجزیه شوند. بازیافت از هدر رفتن منابع سودمند و سرمایه‌های ملی جلوگیری می‌کند و مصرف مواد خام و مصرف انرژی را کاهش می‌دهد. با این کار، تولید گازهای گلخانه‌ای نیز کاهش می‌یابد.

در آمریکا سود سالیانه تسهیلات بازیافت ۲,۹۸۱ میلیون دلار تخمین زده شده است. در ۵ سال اخیر (۲۰۰۳ تا ۲۰۰۸) این مقدار با رشد ۷٪ خود از رقم فعلی فراتر رفته است؛ بنابراین با توجه به افزایش روزافزون جمعیت و به تبع آن افزایش مصرف و در نتیجه افزایش پسماند، موضوع بازیافت، امروزه اهمیت فراوانی دارد. اکنون سوال اینجاست، با مواد بازیافت چه می‌توان کرد؟ علاوه بر انتقال مواد قابل بازیافت به مراکز بازیافت، می‌توان در خانه نیز با کمی خلاقیت، از مواد قبل بازیافت، وسایل کاربردی تهیه کرد. کمپانی‌های بزرگی هم هستند که از مواد بازیافتی در تهیه‌ی محصولات خود استفاده می‌کنند.

بازیافت در کمپانی‌های بزرگ جهان

سران گوگل قول داده‌اند تا سال ۲۰۲۲ محصولات ساخته شده توسط این شرکت به طور صد درصد از مواد بازیافتی تشکیل

شده باشند. بدین ترتیب گوگل پیکسل، پیکسل بوک، اسپیکرهای گوگل هوم، نست (Nest) و لوازم جانبی همچون قاب‌های تلفن هوشمند و پایه شارژرها را به طور کاملاً از مواد بازیافتی ساخته خواهد ساخت. این کار گوگل را می‌توان اقدامی در جهت پاکسازی محیط زیست هم دانست؛ چرا که تاکنون بیش از ۸ میلیارد تن پلاستیک توسط انسان‌ها تولید شده است.

اخیراً سامسونگ نیز قول استفاده بیشتر از موادی که پایداری بیشتری با محیط زیست دارند را، در پکیج محصولات خود داد. کمپانی کره‌ای قصد دارد تا سال ۲۰۳۰ از ۵۰ هزار تن پلاستیک بازیافتی در محصولات خود استفاده کرده و ۷/۵ میلیون تن مواد دور ریختنی را جمع‌آوری کند. کمپانی اپل گزارش سالیانه مسئولیت‌پذیری محیط‌زیستی خود را منتشر کرد. در این گزارش اپل رسماً متعهد شده است که در آینده محصولات خود اعم از گوشی‌های هوشمند، تبلت و لپ‌تاپ را از مواد بازیافتی تولید کند و تکیه به مواد خامی را که در حال حاضر سهم عمده‌ای در تولید محصولات دارد، کاهش دهد. در عین حال به گفته مسئولان اپل، این طرح هنوز به اجرا نرسیده و در مرحله ایده پردازی می‌باشد.

طبق گزارش اپل این شرکت در ۱۲ ماه گذشته ردپای کربن را تا ۲۳٪ در محصولات

خود کاهش داده است. همچنین اتکای این شرکت به مواد معدنی همچون روی، مس، تنگستن و کبالت تا حدی کمتر شده است. آن‌گونه که در گزارش سالیانه اپل ادعا شده، ۹۶ درصد از انرژی تأسیسات در سراسر جهان اپل از منابع انرژی پاک تأمین می‌شود. به این ترتیب استخراج مواد معدنی از زمین کاهش خواهد یافت و این کمک شایانی به حفظ محیط زیست خواهد کرد. به گفته "لیسا جکسون" (نائب رئیس واحد محیط‌زیست، سیاست‌گذاری و نوآوری‌های اپل)، شرکت اپل در حال حاضر هفت تأمین‌کننده دارد که آنها نیز به بهره‌گیری از انرژی‌های تجدیدپذیر متعهد شده‌اند.

اپل همچنین از سه سال پیش با سرمایه‌گذاری روی ربات‌های Liam، گام‌های جدی در این زمینه حفظ محیط‌زیست برداشت؛ این ربات‌ها با جدا کردن موادی مانند آلومینیوم، مس، تنگستن، کبالت، طلا و نقره به چرخه بازیافت کمک می‌کنند. اپل در فکر ساخت ربات دیگری است تا کمک بیشتری به این روند بکند.

رستورانی که از مواد بازیافت ساخته شده است

کلان شهر سائو پائولو پایتخت برزیل است و بخش عمده‌ای از صنعت و مشاغل کشور

در این منطقه قرار دارد، به همین دلیل روزانه زباله و پسماند بسیاری در شهر تولید می‌شود. به دلیل ضعف مدیریت در جمع‌آوری و بازیافت سرانجام بسیاری از این زباله‌ها به کنار جاده‌ها و یا سه رودخانه بزرگ شهر ختم می‌شود. متأسفانه هیچ اقدام موثری تاکنون از طرف دولت صورت

بازیافتی ساخته شده‌اند.

بازیافت در خانه

دکوراسیون با پارچه‌های دورریختنی // لباس‌ها یک دسته بسیار وسیع از مواد بازیافتی را تشکیل می‌دهند، که در صورت کهنه شدن دیگر قابل استفاده نخواهند

اپل همچنین از سه سال پیش با سرمایه‌گذاری روی ربات‌های Liam، گام‌های جدی در زمینه حفظ محیط‌زیست برداشت؛ این ربات‌ها با جدا کردن موادی مانند آلومینیوم، مس، تنگستن، کبالت، طلا و نقره به چرخه بازیافت کمک می‌کنند.

نگرفته است و فعالان محیط‌زیست ناچار شده‌اند خود دست به کار شوند. یکی از این افراد دست به اقدام جالبی زده و رستورانی از مواد بازیافتی ساخته است.

مجمع O Velhão در این قسمت قرار گرفته است و رستوران "ویا" نیز قسمتی از این مجمع است که این روزها مورد توجه عمده گردشگران واقع شده است. آنها از مواد بازیافتی برای سرو غذا استفاده می‌کنند تا نمونه‌ای الهام بخش برای تأثیر زباله‌ها و رها سازی آن باشند. این مجمع، بسیار بزرگ است و درون آن می‌توانید انواع فروشگاه‌ها، رستوران، کافه، فروشگاه عتیقه‌جات، کارگاه نجاری و کارگاه فلزات پیدا کنید که تمامی آنها با استفاده از مواد

بود. بنابراین می‌توانید با ساخت عناصر دکوراتیو، آنها را به نوعی زنده کرده و تا مدت طولانی از حضورشان بهره ببرید. معمولاً از این پارچه‌های دورریختنی برای طراحی و دوخت کوسن‌ها، پادری‌ها، لوسترهای خلاقانه و حتی پرده و مبلمان استفاده می‌شود.

دکوراسیون با وسایل چوبی دورریختنی // وسایل چوبی در خانه همه ما پیدا می‌شود و اگر از چوب‌های مرغوب نباشد، به مرور زمان جلوه و کارایی خود را از دست می‌دهد. با تبدیل آنها به قطعات کوچکتر و سرهم کردنشان برای کاربرد جدید، می‌توانیم به راحتی در نقش یک طراح صنعتی وارد صحنه شده و کمبودهای

دکوراسیون خانه‌مان را برطرف نماییم. **دکوراسیون با وسایل دورریختنی آشپزخانه** // مسلماً آشپزخانه بیشترین نقش را در تولید وسایل بازیافتی دارد؛ از ظروف پلاستیکی و بطری‌ها گرفته تا وسایل برقی و فلزی که کارایی خود را از دست داده‌اند. برای مثال: می‌توان از بطری‌های پلاستیکی یا آلومینیومی و یا شیشه‌ای برای تهیه‌ی گلدان، جا مدادی، جای قاشق و چنگال، برخی وسایل تزئینی و ... استفاده کرد.

غیر از موارد گفته شده، وسایل بسیار دیگری وجود دارند که در دسته‌های بالا نمی‌گنجد، چمدان‌ها، کاغذ و روزنامه‌ها، بشکه‌های بی‌مصرف و حتی سکه‌های بدون استفاده در این دسته قرار می‌گیرند. به جای دور ریختن این‌گونه وسایل می‌توان با کمی خلاقیت آنها را تبدیل به وسایل کاربردی کرد که علاوه بر استفاده از آنها و کمک هزینه‌ی زندگی، کمک بزرگی به محیط‌زیست می‌کند.

منابع

Engadget.com
Asriran.com
Yjc.ir

سمیرا نجاتی و کوچه‌ی سبز شیراز

سرکار خانم سمیرا نجاتی و همسرشان ساکن شیراز و مبتکر کوچه سبز هستند. این زوج توانستند با پشتکار و عشق به زندگی مشترکشان و امید به آینده از کوچه‌ای بی‌روح در گوشه‌ای از شیراز کوچه‌ای سبز بسازند، که الان جزئی از دیدنی‌های شهر شیراز است. خانم نجاتی همیشه به گل و گیاه علاقه داشتند، اما بیان کردند عاملی که باعث شد این جرقه در ذهنشان زده شود، این بود که وقتی مهمان به خانه‌شان می‌آمد، از زشتی و نابه‌سامانی کوچه خجالت می‌کشیدند. ایشان در این کوچه در زمینه‌ی محیط‌زیست فعالیت می‌کنند و بخشی از فعالیت‌هایشان نیز مربوط به حفظ محیط‌زیست است و هدف اصلیشان هم همین است.

در کوچه سبز، علاوه بر حس و حال خوب و تماشای فضای فوق‌العاده‌ی آنجا، به صورت تئوری و عملی به بازدیدکنندگان آموزش داده می‌شود که خود خانم نجاتی هم به نحوی مربی آموزشی هستند. آموزش‌ها شامل: استفاده بهینه از بازیافت، کارافرینی، حفظ محیط‌زیست و ... است. سرکار خانم نجاتی، در نوروز ۱۳۹۹ بزرگترین

هفت سین بازیافتی ایران را در کوچه سبز شیراز پهن کردند.

ایشان عرض کردند: من خانه‌دار هستم و اوقات فراغت زیادی دارم، به همین خاطر خودم را با گل‌ها و زیباترکردن کوچه سرگرم می‌کنم. چون محیط زندگی ما خیلی پرت و بی‌روح بود، همیشه دلم می‌خواست رنگ و روئی به خانه و کوچه بدهم؛ که نهایتاً از دو همسایه‌ای که در همین کوچه زندگی می‌کنند، اجازه این کار را گرفتیم و آنها هم بسیار استقبال کردند. من از ابتدا سعی کردم بیشتر از مواد بازیافتی مثل بطری‌های نوشابه و لاستیک ماشین برای کاشت گل استفاده کنم. البته همسرم زحمت رنگ کردن و نقاشی کردن این گلدان‌ها را کشیده است.

چه شد که کوچه، کوچه سبز شد؟

این زوج حدود ۱۰ سال است که ساکن این کوچه هستند و به گفته خودشان قدرت خرید خانه در محله بالاتر و در جای بهتری را نداشتند و همه پس‌انداز خود را صرف خرید این خانه کردند. آن موقع هنوز کوچه آسفالت هم نشده بود و وقتی مهمان به خانه‌شان می‌آمد از زشتی و نابه‌سامانی وضعیت کوچه خجالت‌زده می‌شدند.

پس از چندین سال پیگیری و نامه‌نگاری کوچه بالاخره آسفالت شد و این بانو از آنجا که خانه‌دار بودند و علاقه زیادی به پرورش گل و گیاه داشتند، بعد از آسفالت کوچه سعی کردند با استفاده از گل و گلدان کوچه را زیبا کنند.

در جایی از ایشان نقل شده: اولین بار با صرفه‌جویی در مخارج خانه، دو گلدان چینی بزرگ و زیبا خریدم و در آن گل‌های زیبایی کاشتم و در کوچه گذاشتم و با همسر و فرزندانم ذوقشان را می‌کردیم اما این ذوق ما دو روز بیشتر طول نکشید و گلدان‌های ما را دزدیدند. آن روز صبح را هرگز فراموش نمی‌کنم، به آن روز که فکر می‌کنم قلبم از ناراحتی فشرده می‌شود. خیلی آن گلدان‌ها را دوست داشتم. تا چند روز گریه می‌کردم و غصه می‌خوردم اما به

هرحال ما ساکن اینجا بودیم و نیاز داشتیم که محیط زیبایی داشته باشیم. با همسرم تصمیم گرفتیم گل‌ها را در مواد بازیافتی و دور ریختنی بکاریم که هم کوچه زیبا شود، هم دزدها چشم طمع‌ی به آن نداشته باشند. با همکاری همسرشان به خیلی از تعمیرگاه‌ها سر زدند و لاستیک‌های بزرگ و بشکه و شیشه‌های نوشابه را جمع کردند و شروع کردند به گل کاشتن در آنها.

اولین بار که کوچه را با گلدان‌های جدیدشان تزئین کردند، باز هم حدود ۲۰ گرم هم نبود اما ظاهراً دزدها دست بردار نبودند. باز هم ناامید نشدند و تعداد گلدان‌ها را بالا بردند.

از کلاه آهنی، کلمن آبی قدیمی و غیرقابل استفاده، اگزوز موتور، تلفن‌های غیر قابل استفاده و هرچیزی که فکرش را بکنید، برای اضافه کردن یک گلدان جدید استفاده می‌کردند. به همین ترتیب گل کوچه از گل و گیاه پرشد، به شکلی که چشم همه رهگذران را خیره می‌کرد.

ایشان یادآور شدند: گاهی فکر می‌کنم آن دزد آن روز با دزدیدن گلدان‌ها دلمان را شکست؛ اما همین ضربه باعث خلاقیت ما شد و دستش برایمان خوب بود. الان دو گلدان ما به ۱۶۰۰ گلدان رسیده و یک کوچه سبز که باعث افتخار همسهریانم و محل بازدید مردم خوب و مسئولان و توریست‌های علاقمند به گل و گیاه شده است. گلدان‌های من همه شناسنامه دارند

و برای بازدیدکنندگان نام علمی، روش نگهداری و تکثیرشان را توضیح می‌دهم؛ اما فروش نداریم چون از تکثیر همین گل‌ها برای توسعه کار استفاده می‌کنم و تعداد آن‌ها کم است؛ در نتیجه نمی‌توانم برای فروش هم از آن‌ها استفاده کرد.

آیا این ابتکار به همین کوچه ختم می‌شود؟ خانم نجاتی در خصوص آینده کوچه سبز و اینکه این ایده تا کجا ادامه خواهد داشت، نیز بیان کرد: ما تاکنون از هیچ‌جا حمایت مالی نشدیم و تمام هزینه‌های این جا را

خودمان تامین کردیم و حالا هم به فکر توسعه آن هستیم. فضای ما کوچک است و دیگر جواب این تعداد از بازدیدکنندگان را نمی‌دهد، قصد داریم پشت‌بام را به بام سبز تبدیل کنیم و به زودی یک اقامتگاه بوم‌گردی راه بیندازیم. اما این کارها هزینه لازم دارد و باید صبر کنیم تا دوباره بتوانیم مقداری از خرجی خانه را پس‌انداز کنیم. نقل قولی از توصیه سرکار خانم نجاتی برای دوستداران محیط‌زیست:

اگر شما هم به فکر محیط‌زیست هستید و دلتان برای زمین می‌سوزد، بهتر است لاستیک‌های از کار افتاده‌تان را دور نریزید. آنها را با هنرتان به خانه بیاورید و در آنها گل بکارید؛ این‌طوری دنیا جای بهتری برای زندگی می‌شود. عکس زیاد ببینید و سریع ایده‌ها را اجرا کنید.

میخواستم با کمترین هزینه بهترین ایده‌ها را اجرا کنم، «پس هیچ چیزی را دور نریختم و از همه چیز گلدان ساختم؛ چکمه‌های پلاستیکی قدیمی، تلویزیون رنگی سوخته، چراغ نفتی قدیمی، کوزه‌های شکسته، بطری‌های پلاستیکی و وسایل دور ریختنی موتور همسرم.»

لاستیک‌هایی که دشمن سرسبزی هستند، حال خود خانه گل‌های رنگی زیبای این کوچه شده‌اند که با مهارت و سلیقه زیاد با طرح و رنگ‌های مختلف به کوچه جلا بخشیده‌اند.

منابع

Iribnews.ir
Avalfars.ir
News.shiraz.ir
Shiraz1400.ir

پشت یک دشت غریب
دل رنجیده‌ی یک آهوی دشت
مرگ تدریجی عشق
و نگاهی که به دستی خشک شد
کشتن یک رویا
با تفنگی بی‌رحم
دل غم دیده‌ی دشت
و دل تنگ گوزنان نجیب
و صفایی که دگر نیست که نیست
همه‌اش تکرار نیست
پراز انکار عجیب
پا نهادن به فرار
راستی، به کجا باید رفت؟
نیچ‌ها پر شده از معدن و نفت
و دگر راهی نیست
مرگ یک زندگی از فرط حریص
تلخی بی‌پایان، زندگی در زندان
انقراض یک نسل
چاره‌ای نیست که نیست
مردن، اجبار نیست.
الهه شین

مرد دشت

ورج داد زمین

فریاد زمین
مردمان می‌شنوید؟ ناله‌ی ماهی را؟
نالهی روح زمین، از ته چاهی را؟
حکم اعدام درخت، درد انسان‌ها نیست
صلح آدم و زمین، بحث این دنیا نیست
حلقه‌ی چنگ بشر، سخت و آزرده شده
قلب دریا و زمین، تنگ و آلوده شده
پر پرواز پرستوها را، بی‌گناه می‌برند
تن غم‌دار درختان را هم، با تبر می‌کشتند
این چه جنگیست که در آن باید، زیستن را فرسود
چه گناهیست که جان مایه خاک، بشود رنج آلود
نه کیوتر بتواند که تنفس بکند، نه درختی بتواند که تحمل بکند
کاش بین همه افکار عجیب، آدم اندک بتواند که تامل بکند.

انسان‌ها در حال حاضر به گونه‌ای
در حال انتشار CO₂ هستند که جو
زمین را گرم می‌کند.

آلودگی هوا، انسان را گیج می‌کند!

گروهی از محققان دانشگاه "کلرادو بولدر" و دانشگاه "پنسیلوانیا" در مطالعه جدیدی به این نتیجه رسیدند که سطح بالای کربن دی اکسید در هوا می‌تواند تفکر انسان را بهم بریزد و وی را گیج کند.

به گزارش سایت خبری محیط زیست ایران (IENA) به نقل از فیز، گروهی از محققان دانشکده بهداشت عمومی دانشگاه "کلرادو بولدر" و دانشگاه "پنسیلوانیا" به شواهدی دست پیدا کرده‌اند که نشان می‌دهد سطح بالای CO₂ در آینده ممکن است بر توانایی‌های شناختی دانشجویان در کلاس‌های درس تأثیر منفی بگذارد.

انسان‌ها در حال حاضر به گونه‌ای در حال انتشار CO₂ هستند که جو زمین را گرم می‌کند. اما با بالا رفتن سطح این گاز در هوا، ممکن است ما با مشکل گیجی یا تفکر مبهم روبرو شویم.

تحقیقات قبلی نشان داده است که سطوح بالاتر از حد طبیعی CO₂ می‌تواند منجر به مشکلات شناختی شود. محققان در مطالعه جدید به مسئله افزایش سطح CO₂ در جو و تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان و دانشجویان در کلاس درس پرداختند.

آنها خاطر نشان کردند که مطالعات قبلی نشان داده بود که آلودگی هوای داخل کلاس از جمله CO₂ می‌تواند منجر به

بروز مشکلات شناختی شود و راه حل این مشکل را باز کردن پنجره‌ها برای جریان یافتن هوای تازه عنوان کرده بودند. اما محققان به این سوال توجه کردند که چه اتفاقی می‌افتد وقتی هوای تازه، دارای میزان بالایی از گاز CO₂ باشد.

برای فهمیدن این موضوع، آنها مدلی را با دو نتیجه ایجاد کردند. در نتیجه اول، انسان مقدار CO₂ آزاد شده در جو را کاهش می‌دهد. اما در حالت دوم اینطور نیست. محققان گزارش دادند که در سناریوی اول، دانش آموزان هنوز آنقدر در معرض CO₂ بودند که توانایی‌های شناختی آنها تا سال ۲۱۰۰ به میزان ۲۵ درصد کاهش یابد. در حالت دوم نیز در هنگام باز شدن پنجره‌ها، کاهش اسفناک ۵۰ درصدی توانایی شناختی دانش آموزان دیده شد.

محققان خاطرنشان کردند که این مطالعه نخستین مطالعه آنها در مورد تأثیر بر افرادی است که میزان کربن دی اکسید بالاتر از حد معمول تنفس می‌کنند. و همچنین متذکر شدند که با پایان دادن به انتشار گاز CO₂ می‌توان از این مشکل جلوگیری کرد.

منبع

Mohitzist.ir

وی زنان را مهم ترین عامل برای آموزش های کلامی و رفتاری در شکل گیری نوع ارتباط سالم و سازنده با محیط زیست و طبیعت نامید.

بانو مه لقا ملاح مادر محیط زیست ایران

مه لقا ملاح، زاده ۵ مرداد ۱۲۹۶، فعال محیط زیست، یکی از بنیان گذاران سازمان غیر دولتی زیست محیطی "جمعیت زنان مبارزه با آلودگی محیط زیست" است. او بعد از تحصیل رشته فلسفه و علوم اجتماعی و جامعه شناسی در دانشگاه تهران مدرک فوق لیسانس علوم اجتماعی گرفت و برای ادامه تحصیل به پاریس رفت و در سوربن علوم اجتماعی خواند و در کنار آن دوره کتابداری را نیز در کتابخانه ملی فرانسه گذراند و با مدرک دکترا به ایران بازگشت و در کتابخانه دانشگاه تهران مشغول کار شد. فعالیت در کتابخانه روانشناسی دانشگاه، فهرست بندی کتاب های علمی جدید سرآغازی برای توجه ایشان به مسئله محیط زیست بود. پس از بازنشستگی تمام وقت خود را در زمینه حفاظت از محیط زیست گذراند، به همین دلیل او را "مادر زمین"، "مادر درخت" و "مادر محیط زیست ایران" نام نهاده اند.

به گفته وی ابتدای شکل گیری این دغدغه از سال ۱۳۵۲ بود و یک کتاب محیط زیستی او را به این سمت کشاند. مطالعه زیاد در این زمینه، ایشان را به این نتیجه رساند راه حل اصلی جلوگیری از آلودگی و تخریب محیط زیست در خانواده است. به گزارش خبرنگار مهر در ۱۹ اسفند ۱۳۹۵

به مناسبت روز جهانی زن و هفته درختکاری در جمع تعدادی از فعالان گردشگری و محیط زیست بانو ملاح در مورد زنان و محیط زیست چنین گفتند:

ایشان بر ضرورت آموزش برای پیشگیری از آلودگی های زیست محیطی تاکید کردند. وی زنان را مهم ترین عامل برای آموزش های کلامی و رفتاری در شکل گیری نوع ارتباط سالم و سازنده با محیط زیست و طبیعت نامید. از زنان به عنوان شمشیر دو لبه ای یاد کردند که اگر درست رفتار کنند موجب حفظ طبیعت و اگر اشتباه رفتار کنند سبب نابودی آن خواهند شد.

زباله در خانه توسط خانم تولید می شود نه آقایان. مسئولیت یک مرد انتقال زباله تولید شده توسط خانم به بیرون خانه است و مدیریت اصلی زباله، تفکیک آن و نوع برخورد با آن نشان می دهد که این زنان هستند که می توانند در کنترل آلودگی های زیست محیطی نقش داشته باشند. وی عامل دیگری را در این زمینه پررنگ دانست و آن هم نوع نگاه زن به خودش و نقش آن در حفظ طبیعت است. زنان با دامن زدن به پدیده های بی نام خرید و اشتهای بی رویه به خرید چیزهایی که اصلا ضروری نیست سبب می شوند که منابع زیست محیطی تحلیل رود و به آلودگی محیط زیست

منابع

می افزایشند. او زندگی خود را الگویی برای حفاظت از محیط زیست قرار داده است. بیش از ۶۰ سال است که زباله تر از خانه او خارج نشده است. او زباله هایش را در حیاط خانه کمپوست می کند و از آن ها کود درختی تهیه می کند، از پلاستیک استفاده نمی کند، آب معدنی نمی خورد و به جای دستمال کاغذی هم از دستمال پارچه ای استفاده می کند. از نظر بانو ملاح زنان نقش اساسی در حفظ و تخریب محیط زیست دارند، به باور ایشان زنان به دلیل این که به وجود آورنده و تربیت کننده نسل انسان هستند، می توانند در فرآیند آلودگی محیط زیست، مقابله با تخریب آن و بالعکس از طریق آموزش فرزندان در منزل نقشی چشم گیر و تاثیرگذاری داشته باشند.

Mehrnews.com
Karbanoo.com
Wikipedia.org
Banooyeshahr.com

گفت وگویی صمیمانه با

آیه حـمداوی به سبک «پسماند صفر»

لطفا خودتون رو معرفی کنید.

آیه حمداوی هستم فعال محیط زیست در زمینه کاهش پسماند خانگی. بیش از ۱۰ سال است که روی سبک زندگی سلامت کار می‌کنم یعنی تصمیم گرفتم که یک سبک زندگی سالم را داشته باشم، از نظر تغذیه و استایل. در ایتالیا رشته بیولوژی و در ایران رشته مترجمی زبان ایتالیایی خواندم و مدرک کارشناسی ارشد دارم، حوزه سلامت و طب ایرانی- اسلامی، دغدغه شخصی من است.

با توجه به مدرک تحصیلتون چی شد که تصمیم گرفتین محیط زیستی شین؟

وقتی که سبک زندگی ما را به سمت سلامت بردم به این نتیجه رسیدم که محیط زیست و سلامت جدا از هم نیستند. به نظر من اگر میخواهیم سالم باشیم یعنی بیماری‌ها را در بدنمان کاهش دهیم، باید حتما

چی شد که پسماند صفری شدین؟

اواخر تابستان ۹۷ بود، با سفری که به مازندران داشتم و اتفاق‌هایی که افتاد، با جنبش جهانی zero waste آشنا شدم و در دم تصمیم گرفتم که من هم پسماند صفری بشوم و زباله‌ای تولید نکنم. (zero waste) یک جنبش محض نیست، نه به پلاستیک و چالش نیست و یک سبک زندگیست که از سال ۲۰۰۰ شروع شد).

برای زیرو ویستی شدن چه باید کرد؟

اگر کسی بخواهد زیرو ویستی شود بهتر

است از آنالیز پسماند شروع کند به این صورت که پسماندهای یک ماه را جمع و بعد آن‌ها را دسته بندی کند.

پسماند صفر یعنی چه؟

به تعبیر من سبک زندگی پسماند صفر فقط لایه رویش پسماند است. پسماند صفر به معنی "نه به پلاستیک نیست" بلکه یک سبک زندگیست و ما را به سمت عدم مصرف‌گرایی می‌برد و عدم مصرف‌گرایی ما را به ساده زیستی می‌رساند. در این سبک زندگی تلاش بر این است که ما زباله و پسماندی تولید نکنیم. البته ما عملاً به صفر نمی‌رسیم بلکه به سمت صفر میل می‌کنیم. توجه به اینکه چقدر زیر ساخت‌ها در آن محل یا کشور وجود داشته باشد می‌تواند به آن صفر نزدیک یا دور باشیم. فقط تصمیم یا انتخاب پسماند صفری شدن کافی نیست.

چطور زباله کمتری تولید کنیم؟

باید آگاهانه خرید کنیم طوری که بسته بندی نداشته باشد و اگر مجبور شدیم محصولات بسته بندی شده بخریم باید کدهای بازیافت، که روی محصولات هستند را بشناسیم. (کدهای بازیافت اصولاً به شکل یک مثلث هستند که اعدادی روی آن نوشته شده است، باید آن اعدادی را انتخاب کنیم که بازیافتش راحت‌تر است اعداد یک، دو و پنج).

چطور قدم به قدم زباله‌ها را تفکیک کنیم؟

در سازمان‌های پسماند یک سه گانه‌ای هست به شکل هرم که گویای کاهش، بازمصرفی و بازیافت است، اما در سبک

زندگی پسماند صفر ما یک چهارگانه‌ای داریم که گام اول آن اجتناب است و بعد کاهش، بازمصرفی و بازیافت. سعی ما پسماند صفری‌ها بر این است در همان گام اول همه چیز را به سرانجام برسانیم و به بازیافت نرسیم چون صنعت بازیافت را خیلی راه حل درستی نمی‌بینیم و در آن آلودگی محیط زیست و هدررفت منابع و انرژی زیادی است.

لطفا گام اجتناب رو توضیح بدین.

آسان‌ترین و پرتکرارترین گام هست. از گرفتن کیسه‌های پلاستیکی و نایلون اجتناب می‌شود (نه به پلاستیک). به عنوان مثال: نخریدن کیسه فریزر و استفاده از ظروفی که مخصوص فریزر

است و یا شیشه‌های مربا

و خیارشور. استفاده از

پارچه برای خرید

نان و گوشت،

استفاده از ظرف

مخصوص در

خرید شیرینی

(ظرف مقوایی

شیرینی سریع

الپسماند است و از

قطع درختان جلوگیری

می‌شود و در مصرف آب

هم صرفه جویی می‌شود و از نظر

اقتصادی نیز مقرون به صرفه است) با گام

اجتناب به محیط زیست و کاهش مصرف

انرژی و آب کمک می‌شود.

چطور زباله‌های خود را جداسازی کنیم؟

پسماندها به سه دسته: تر، خشک قابل بازیافت و خشک غیر قابل بازیافت تقسیم

می‌شوند.

با خشک کردن پسماند تر به حذف

صددردی شیرابه، کاهش بیش از ۹۰

درصد وزن، ۸۰ درصد حجم و کاهش

محسوس پلاستیک کمک می‌کنیم.

این‌گونه می‌شود ماهی یک‌بار یا شش

ماهی یک‌بار زباله‌ها را بیرون از خانه

بگذاریم یا اصلاً نگذاریم بلکه آن‌ها را

کمپوست کنیم یا به دام دهیم.

در ایران فقط جداسازی زباله‌های

تر و خشک است، اما در خیلی از

کشورها تا ۳۲ تقسیم یا حداقل تقسیم

چهارگانه‌ای جز اساسی تفکیک‌هاست.

اگر دغدغه‌مند باشیم باید گام‌هایی فراتر

از دستورالعمل‌های سازمان پسماند برداریم

بخاطر آینده و فرزندانمان که باید

به آن‌ها آموزش دهیم و

من توصیه می‌کنم

تفکیک حداقل

سه گانه یا هفت

گانه را انجام

دهیم. به این

صورت که:

پسماند خشک

را به فلز، کاغذ

و مقوا، شیشه،

قطعات الکتریکی

مثل باتری‌ها و زباله‌هایی

که بازیافت نمی‌شوند(بیشتر بسته

بندی‌ها، دستکش آشپزخانه، اسکاچ و...)،

پسماند ویژه، پسماند عفونی جداکنیم و

درهای بطری را به خیریه‌هایی که تحویل

می‌گیرند بدهیم.

شعار من این است که: مسئولیت

زباله‌هایمان را باید خودمان بر عهده بگیریم

هرکس مسئول تولید زباله‌ی خودش است

و می‌شود در خانه زباله‌ها را کمپوست یا خشک کنیم.

کمپوست چیست و چه راه حلی برای دور نریختن زباله‌های حیاط(شاخه و برگ‌ها) دارید؟

خیلی مهم است که سرشاخه و برگ‌ها را زباله محسوب نکنیم چون مواد خیلی خوبی هستند برای ساخت کمپوست. کمپوست به این ترتیب است که پسماند تر را به کود آلی تبدیل می‌کنیم خشک کردن یک روش راحت‌تر برای تبدیل به کود است با این هدف که در یک فرصت مناسب به کمپوست تبدیل کنیم.

ساخت کمپوست در آپارتمان‌ها: یک لایه از همین شاخه و برگ‌ها(قهوه‌ای برگ‌ها) را در یک گلدان یا یک سطل منفذ دار(برای هوادهی) می‌ریزیم و بعد پسماند تر بقایای گیاهی موجود در آشپزخانه مثل خیار، گوجه، کاهو و... می‌ریزیم و بعد مقداری خاک روی آن اضافه می‌کنیم و بار بعد که پسماند تر تولید شد دوباره همان کارها را انجام می‌دهیم و گهگاهی(هفته‌ای یا دو هفته‌ای یک‌بار، بسته به شرایط آب و هوایی) آن‌ها را هم می‌زنیم تا هوادهی شوند. هر دفعه که این کار انجام می‌شود آن موادی که زیر هستند بر اثر گذر زمان تجزیه می‌شوند و می‌شود مجدد استفاده کرد. درواقع از زباله‌های تر خانه‌مان می‌توانیم خاک بسازیم و به جای اینکه سالیانه بخواهیم کود بخریم از همین کودی که در خانه درست کردیم استفاده می‌کنیم، این به نوعی صرفه جویی اقتصادی نیز هست.

زنان، حافظان محیط زیست

اکنون که زمین بیش از هر زمان دیگری دچار مشکلات فراوان و رو به هشداری شده است، توجه به محیط زیست نیز افزایش یافته است. حفاظت از محیط زیست و سرمایه‌های خدادادی وظیفه‌ای همگانیست که پیر و جوان و زن و مرد نمی‌شناسد و همه ما مسئولیم؛ ولی در این بین زنان خانه‌دار به دلیل نقش مهمی که در مدیریت خانه دارند، می‌توانند برنامه‌ریزان حفاظت از محیط زیست در خانه و حتی در محله و اطرافیان خود باشند. همچنین ارتباط بیشتر آنها با فرزندان‌شان باعث اثر مستقیم بر نسل جدید و تربیت آنها در جهت حفظ محیط زیست می‌باشد.

زنان نقش اساسی در حفاظت و حراست از کره زمین برای تداوم زندگی برعهده دارند. گوردون چاپلید در کتاب "انسان خود را می‌سازد" می‌نویسد: "دانش شیمی در سفال‌گری، فیزیک در ریسندگی، مکانیک در دستگاه بافندگی، گیاه‌شناسی در ابداع کشاورزی و بهره‌گیری از گیاهان دارویی، مرهون زنان است." در دنیای کنونی نیز بی‌اغراق باید بگوییم شروع مبارزات مدنی بر علیه آلودگی و تخریب محیط زیست با هشدارهای خانم راشل کارسون نویسنده کتاب "بهار خاموش" آغاز شد. زنان به عنوان نیمی از انسان‌ها و جامعه که علاوه بر مسئولیت‌های اجتماعی و اداری

مسئولیت زادن، پروردن و به بلوغ رساندن را نیز بر عهده دارند، نقش مهم‌تری در آموزش و ایجاد فرهنگ حفاظت از محیط زیست بر عهده دارند. نیچه فیلسوف بزرگ آلمانی گفته است "زنان بیش از مردان به طبیعت نزدیک هستند." پس باید دید وظیفه زنان هم‌پيوند و دوست با طبیعت برای حفاظت از محیط زیست در دورانی که نمی‌توانیم به کودکانمان آسمان را آبی نشان دهیم، نمی‌توانیم از آب‌های جاری بنوشیم، نمی‌توانیم هوای پاک تنفس کنیم و هر روز نگران گرمایش زمین، شکاف لایه اوزون و کمبود منابع طبیعی هستیم، چیست؟ مسائل زیست‌محیطی گسترده و متعددی،

بنابراین نقش زنان در این موارد نیز بسیار زیاد است؛ ولی می‌توان به طور کلی نقش آنها را به ۳ دسته تقسیم کرد.

مدیریت پسماند
توسعه جوامع، مصرف‌گرایی و گسترش شهرنشینی، سبب افزایش بی‌رویه تولید پسماند در سراسر جهان شده که این امر علاوه بر تخریب محیط زیست، جان میلیون‌ها موجود زنده را نیز به مخاطره انداخته است. در این شرایط توجه به شیوه‌های محدودسازی تولید پسماند به‌ویژه در سطح خانگی، از مهم‌ترین عواملی است که رعایت آنها اولین قدم در مسیر مدیریت

پسماند و بهبود وضعیت محیط زیست خواهد بود.

در این میان یکی از مسائل اصلی و تاثیرگذار، تغییر سبک زندگی شهروندان است و نقش زنان در این تغییر فاکتور مهمی است که نمی‌توان به سادگی از کنار آن رد شد.

• **محدودکردن تولید پسماند:** برخی اقدامات مؤثر زنان خانه‌دار در محدود کردن تولید پسماند عبارتند از: خرید به‌اندازه اقلام مصرفی و دارای بسته‌بندی قابل بازیافت، استفاده از سبزیجات پاک‌شده، عدم استفاده از ظروف و لوازم یکبار مصرف، اشتراک گذاری لوازمی که به آنها

احتیاجی نیست به دیگران، استفاده مجدد از دورریزها با کمی خلاقیت و ایده‌پردازی، استفاده از پوشاک و وسایل با دوام، تعمیر وسایل خراب‌شده به جای دورانداختن آنها و خرید لوازم جدید، استفاده از هر دوروی کاغذ، جایگزینی کاغذ کادو با کیسه‌های پارچه‌ای زینتی، عدم دریافت رسید از خودپردازهای بانکی، جمع‌آوری و تفکیک کاغذهای باطله، استفاده از باتری‌های قابل شارژ، استفاده از باقی‌مانده پارچه‌ها برای تکه‌دوزی یا نظافت منزل، تفکیک زباله، استفاده از کیف‌های دائمی برای خرید

• **تولید کمپوست:** همچنین می‌توان

مقداری از زباله‌ها و پسماندهای آشپزخانه مثل پوست تخم‌مرغ، استخوان، ضایعات سبزی و میوه، ضایعات گوشتی و دیگر مواد قابل تجزیه را در گوشه‌ای از باغچه به کمپوست تبدیل کرد.

• **جایگزین کردن کهنه‌های یکبار مصرف:** یکی از عوامل خطرناک برای بهداشت محیط، استفاده از کهنه‌های یکبار مصرف یا اصطلاحاً پوشک برای کودکان است. کهنه یکبار مصرف از چند جهت در تخریب محیط‌زیست مؤثر است. سالانه هزاران تن خمیر چوب و پلاستیک و مقدار زیادی آب و انرژی برای ساخت این کهنه‌ها مصرف می‌شود. سالانه هزاران تن ادرار و مدفوع به جای وارد شدن به سیستم فاضلاب وارد کیسه‌های زباله و نهایتاً محل دفن زباله می‌شود که حامل انواع میکروب و ویروس‌های روده‌ای است که با نفوذ شیرابه به زباله‌ها می‌تواند آب‌های سطحی و حتی زیرزمینی را آلوده کند. مقدار زیادی از فضای دفن زباله را به خود اختصاص داده و تجزیه آنها نیاز به چند صدسال وقت دارد. بنابراین به جای استفاده از این پوشک‌ها بهتر است حتی الامکان از کهنه‌های پارچه‌ای استفاده کنید.

• **مدیریت شیرابه:** یکی از مسائل مهم در رابطه با پسماند تر، مساله شیرابه است. از هر تن زباله حدود ۳۰۰ تا ۵۰۰ لیتر شیرابه تولید می‌شود که خطر اصلی آن در مراکز دفن، نفوذ این مایع به آب‌های زیرزمینی، خاک و چاه‌های اطراف می‌باشد. بنا به نظر کارشناسان در هر میلی گرم شیرابه، بیش از ۱۰۰ میلیون باکتری مضر موجود است که عامل انتقال بیش از ۱۱۸ نوع بیماری حاد است که سلامت انسان و محیط‌زیست را به شدت تهدید می‌کند. بنابراین برای کاهش تولید شیرابه باید راهکارهای زیر را به کار گرفت:

جداسازی پسماند تر و خشک، آبیگری زباله های تر با سبد، تخلیه کامل بطری های حاوی نوشیدنی قبل از دورریختن، خالی کردن ظروف غذا

بهترین راه برای پیشگیری از شیرابه‌های خطرناک، تفکیک از مبد است که توسط ما شهروندان و به خصوص خانم‌های خانه‌دار باید رعایت شود.

اقدامات خانگی در جهت کاهش گازهای گلخانه‌ای

وقتی صحبت از آلودگی هوا به میان می‌آید، بیشتر ما آگزوز خودروها و تهویه کارخانه و ... را به یاد می‌آوریم و شاید کمتر کسی به یاد آشپزخانه‌ها بیفتد؛ آشپزخانه‌ای که به اعتقاد صاحب‌نظران، استفاده غیراصولی از وسایل آن می‌تواند زنان خانه‌دار را به‌عنوان یکی از متهمان آلودگی هوا معرفی کند. اولین و مهم‌ترین قدم در حفظ محیط‌زیست به خصوص کاهش گازهای گلخانه‌ای، صرفه جوییست. صرفه‌جویی در تمام منابع انرژی مانند آب، برق، گاز و حتی در خوراک و پوشاک و همچنین

بهینه‌سازی مصرف انرژی در محیط‌های کار یا خانه.

همچنین استفاده از مواد غذایی بومی، کاشت گیاه در خانه، بازیافت، کاهش مصرف گوشت قرمز، کاشتن درخت، روشن نکردن آتش در طبیعت و استفاده از دوچرخه و وسایل نقلیه عمومی از راهکارهای کاهش تولید گازهای گلخانه‌ای می‌باشد. از دیگر راهکارها:

• برای کاهش آلودگی آب‌ها از پودرهای رختشویی، مایعات ظرفشویی و پاک‌کننده‌ها و سفیدکننده‌ها در حد لازم استفاده کنید.

• از مواد شیمیایی نظیر حشره‌کش‌ها، رنگ‌ها، براق‌کننده‌ها، واکس‌ها، چسب‌ها، پاک‌کننده‌ها، خوشبوکننده‌ها و سفیدکننده‌ها کمتر استفاده کنید. همچنین

گوردون چاپلید در کتاب "انسان خود را می‌سازد" می‌نویسد: "دانش شیمی در سفال‌گری، فیزیک در ریسندگی، مکانیک در دستگاه بافندگی و گیاه‌شناسی در ابداع کشاورزی، بهره‌گیری از گیاهان دارویی، مرهون زنان است."

بهتر است در منزل از صابون‌های فاقد رنگ و عطر استفاده نمایید، زیرا تجزیه این مواد در فاضلاب‌ها به زمان زیادی نیاز دارد.

• برای پاک کردن اجاق گاز، به جای استفاده از مایع گازپاک‌کن از محلول جوش شیرین استفاده نمایید.

• خاموش کردن لامپ‌های اضافی، قراردادن غذای گرم در یخچال، استفاده نکردن از مایکروویو برای حجم کم غذا، کمتر باز کردن در یخچال، استفاده کردن از حداکثر ظرفیت ماشین لباسشویی، توجه به برچسب مصرف انرژی در خرید لوازم خانگی از دیگر راهکارها می‌باشند.

آگاهی رسانی و تربیت فرزندان

زنان عامل اصلی اصلاح و انتقال فرهنگ مصرف و سواد زیست‌محیطی به نسل‌های آینده می‌باشند؛ در نتیجه، چنانچه فرهنگ زیست‌محیطی در مادران رسوخ کند و زنان ما قانونمندی اکوسیستم را بشناسند، در آن صورت به‌خوبی می‌توانند این میراث معنوی را به فرزندان خود منتقل کنند.

البته شیوه آموزش و فرهنگ‌سازی در حفاظت از محیط‌زیست بسیار مهم است. اگر از شیوه‌های آموزشی غلط استفاده کنیم، نه تنها فرزندانمان از ما الگو نمی‌گیرند، بلکه درست عکس کاری که ما می‌کنیم یا چیزی که به آنها می‌گوییم، انجام خواهند داد. در آموزش حفاظت از محیط‌زیست مانند هر آموزش دیگری، توجه به خواسته کودکان، عدم اعمال فشار و زور و اجتناب از پند و نصیحت بسیار مهم است. بگذاریم فرزندانمان خود تجربه کرده و بیاموزند.

شما می‌توانید به فرزندان‌تان بیاموزید که چگونه از منابع استفاده کنند و برای حفاظت از محیط‌زیست خود ارزش قائل شوند و از آلودگی و تخریب محیط‌زیست جلوگیری کنند تا بتوانند برای فرزندان و نسل‌های آینده محیط‌زیست سالمی بر جای گذارند. زنان همچنین می‌توانند با آگاهی‌رسانی به سایر فامیل، دوستان، آشنایان و همکاران

خود و تاثیرگذاری بر خانواده و نزدیکان، نقش مهمی در حفظ محیط‌زیست داشته باشند.

باید توجه داشت انتقال فرهنگ مناسب زیست‌محیطی علاوه بر فطرت و غریزه شخصی زنان، بستر و ابزاری نیاز دارد که باید در اختیارشان قرار گیرد؛ زیرا یک زن محروم از امکانات، قادر به انتقال یک فرهنگ مناسب نخواهد بود. اگر زنان برای نظافت خانه، شست و شوی خودرو، تفکیک زباله در مبد و استفاده مجدد از زباله تر برای تهیه کودآلی و ده‌ها مورد دیگر، برنامه زیست‌محیطی مناسبی داشته باشند، بخش عظیمی از مشکلات زیست‌محیطی حل خواهد شد.

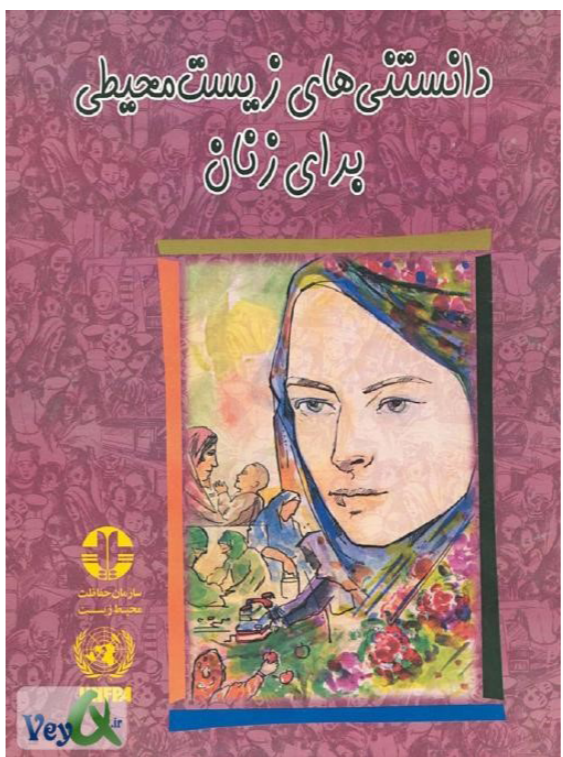
سوتیتر: گوردون چاپلید در کتاب "انسان خود را می‌سازد" می‌نویسد: "دانش شیمی در سفال‌گری، فیزیک در ریسندگی، مکانیک در دستگاه بافندگی و گیاه‌شناسی در ابداع کشاورزی، بهره‌گیری از گیاهان دارویی، مرهون زنان است."

منابع

Shahrvanddaily.ir
Yjc.ir
Payeshgaran.info
Dana.ir
Imna.ir
Civilica.com
Zistnegar.com

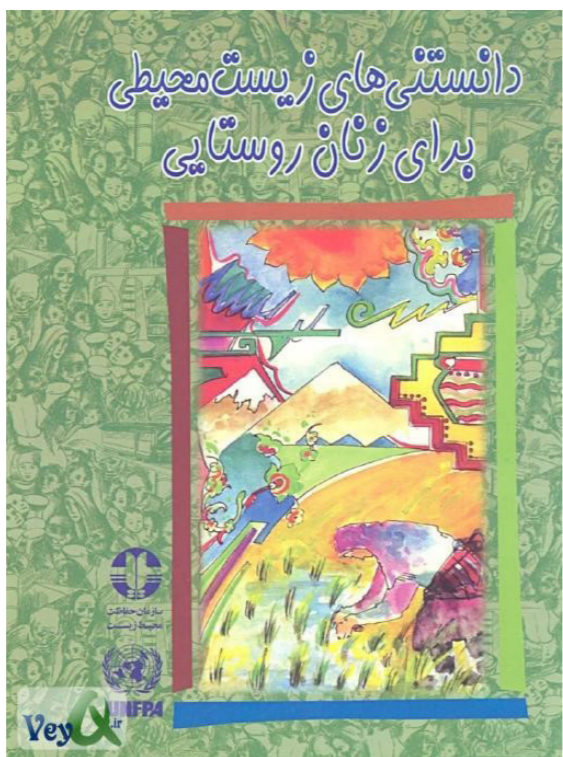
دانشتنتی های زیست محیطی برای زنان روستایی

کتاب «دانشتنتی های زیست محیطی برای زنان روستایی» سومین جلد از مجموعه کتاب های «دانشتنتی های زیست محیطی» است که برای سه گروه از مخاطبان (همه، زنان و زنان روستایی) تهیه شده است. کتاب های این مجموعه شامل دانشتنتی ها و اطلاعات ضروری درباره ی مسائل محیط زیستی به زبان ساده هستند. نویسندگان این مجموعه دولت، مردم و جامعه علمی را متولیان حفاظت از محیط زیست می دانند و بر این باورند که این کتاب ها موجب ارتباط میان این سه گروه و زمینه ساز رسیدن به توسعه پایدار و اهداف محیط زیستی خواهد شد. زنان روستایی که نیمی از جامعه روستایی هستند، افزون بر پرورش فرزندان، در اداره ی امور خانواده و انجام فعالیت های خانگی، در تولید محصولات کشاورزی و دامی شرکت دارند، و پیوسته با آب، خاک، هوا و موجودات زنده در ارتباط هستند؛ بنابراین می توانند با رعایت اصول محیط زیستی در حفاظت از آن نقش موثری داشته و از سوی دیگر با آموزش این اصول به فرزندان و

دیگر افراد خانواده، نقش مدیریتی مثبتی در اداره امور محیط زیستی داشته باشند. کتاب شامل ۶ فصل است: جمعیت، فقر و اثرات آن بر زنان و محیط زیست، آب، اثر سموم آفت کش بر انسان، بیماری های مشترک انسان و دام، بهداشت محیط و تغذیه. در پایان کتاب نیز به آنچه کودکان لازم است بدانند پرداخته شده است.

دانشتنتی های زیست محیطی برای زنان

دانشتنتی های زیست محیطی برای زنان کتاب «دانشتنتی های زیست محیطی برای زنان» دومین جلد از مجموعه کتاب های «دانشتنتی های زیست محیطی» است که برای سه گروه از مخاطبان (همه، زنان و زنان روستایی) تهیه شده است. کتاب های این مجموعه شامل دانشتنتی ها و اطلاعات ضروری درباره ی مسائل محیط زیستی به زبان ساده هستند. نویسندگان کتاب معتقدند با توجه به نقشی که زنان در خانواده و جامعه دارند مطالعه ی این کتاب ها سبب اثرگذاری بر فرهنگ، ارتقای دانش و تغییر رفتار افراد جامعه در زمینه مسایل محیط زیستی خواهد شد. کتاب شامل ۷ فصل صرفه جویی در مصرف آب، جلوگیری از آلودگی آب ها، آلودگی هوای داخل خانه، جمعیت و محیط زیست، بهداشت و محیط، آنچه باید به فرزندان خود بیاموزیم و مدیریت زباله در منزل است.

منبع

Ketabak-org.cdn.ampproject.org

جمله هایی از کتاب

ما باید با در نظر گرفتن امکانات، هم از

معرفی کتاب

نظر خانوادگی و هم در سطح ملی، تعداد فرزندانمان را تنظیم کنیم. امکانات مالی خانواده، به تنهایی مجوز ازدیاد تعداد فرزندان نیست و باید امکانات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ملی را در نظر بگیریم. زنان به علت اینکه در معرض عوارض زایمان های متعدد بوده و در نگهداری و تربیت کودکان وظیفه ی سنگین تری برعهده دارند، باید در این زمینه آگاهی بیشتری کسب کنند و همسران خود را نیز آگاه کنند. برای تنظیم تعداد فرزندان لازم است به عواقب درازمدت داشتن بچه زیاد آگاه باشیم. نباید فکر کنیم که برای زمان پیری و از کار افتادگی چند بچه باید داشته باشیم. بلکه باید فکر کنیم که شمار بچه های ما چه تاثیری بر دنیایی که قرار است در آن زندگی کنند، می گذارد و یا برعکس، فکر کنیم با توجه به امکانات خانوادگی، ملی و جهانی، چه مسائلی و مشکلاتی بر سر راه فرزندان ما وجود دارد.

نفس زنان در

جلوگیری از آلودگی ها در خانه

آلودگی هوای داخلی به راحتی قابل مدیریت است، اما در صورتی که محیط داخلی تمیز و عاری از مواد آلاینده باشد.

اکثر مردم تصور می کنند که آلودگی هوا تنها در فضای باز است و آن را تجربه می کنند، اما با این حال، ثابت شده است که بیشتر مواد سمی که در فضای باز یافت می شوند به همان اندازه در داخل خانه، اتومبیل و محل کار نیز وجود دارند. مواد آلاینده می توانند به طور جدی بر سلامتی مردم تاثیر بگذارند.

هوای آلوده در سراسر جهان هر ساله باعث مرگ بیش از هفت میلیون نفر می شود و انگار از آن هیچ گریزی نیست. عمل ساده نفس کشیدن نه نفر از ۱۰ نفر را در معرض خطر بیماری ها و سکتته قلبی و عفونت های تنفسی و سرطان ریه قرار می دهد. این آلاینده ها در همه جا هستند و به ما آسیب می زنند به ویژه در فضاهای بسته، که طی تحقیقات انجام شده این آلودگی معمولا بین ۲ تا ۵ برابر بیشتر از فضای باز است. اسپری ها، گرد و غبار مبلمان، شمع های معطر و کنه ها چند نمونه از منابع آلاینده هوای داخلی هستند.

آلودگی هوای داخلی به راحتی قابل مدیریت است، اما در صورتی که محیط داخلی تمیز و عاری از مواد آلاینده باشد. رعایت نکات لازم برای حفظ سلامتی در بیرون از منزل کافی نیست و باید در داخل منزل نیز به آن توجه جدی داشت. با توجه به این که آلودگی هوای داخل خانه ها به طور معمول بسیار زیاد است و ما بیشتر اوقات خود، از جمله: زمان استراحت و خواب را در خانه سپری می کنیم، موثرترین راه مبارزه با خطرات ناشی از آلودگی هوا بالا بودن کیفیت هوای داخل خانه است. اما چگونه؟ چند روش ساده و موثر:

- دستگاه تصفیه و تهویه: دستگاه های خوب دارای فناوری نانو است که با مواد آلاینده هوا مقابله می کند و با ایجاد جریان هوا منزل را از گرد و خاک تمیز می کند. در صورت استفاده از اسپری مو، لاک و روغن جلا از تهویه استفاده کنید.
- دقت کنید که اجاق گاز به خوبی تهویه شده باشد.

- هود یا هواکش در آشپزخانه و حمام نصب کنید و از فیلتر پیشرفته استفاده کنید.

- گرد گیری: تراکم پیدا کردن خاک یکی از علت های اصلی مشکل تنفسی است. بهتر است از دستمال مرطوب برای گردگیری مبلمان، پنکه های سقفی، چراغ و یخچال استفاده شود.

- گردش هوا: گردش درست هوا در منزل بسیار لازم است. برای چند لحظه پنجره ها را باز نگه دارید و پنکه را روشن کنید تا هوا تمیز شود. هنگام پخت و پز فن را روشن بگذارید تا مانع از ماندن دود، بخار و مواد آلاینده در منزل شوید.

- انتخاب درست وسایل منزل: پارکت را به فرش ترجیح دهید. فرش، کک، خاک و مواد آلاینده را جذب و در خود حفظ می کند. کرکره را که گرد و خاک کمتری به خود جذب می کند و نگه می دارد به پرده ترجیح دهید. هم چنین می توانید گیاهان آپارتمانی و خانگی در منزل قرار دهید تا هوای داخل را از آلاینده ها تمیز کند، مانند: نخل کنتیا یا نخل پروانه (جذب کننده کربن دی اکسید)، پوتوس (دفع مواد آلی فرار که از رنگ های صنعتی و فرش ها آزاد می شوند)، دراسنا دراگو یا پا درخت اژدر (دفع مواد آلی فرار) و گیاه سانسوریا یا ماری (جذب کننده کربن دی اکسید) همه دارای خاصیت سم زدایی هوا هستند.

- شست و شوی منظم لباس ها: پارچه ها و ملحفه ها مکان مناسبی برای زندگی کک ها است و باید به طور منظم با آب داغ شسته شوند.

- از ایجاد دود پرهیز کنید: دود سیگار، بخاری و حتی شمع که مواد آلاینده در هوا رها می کند، برای سلامت ریه ها بسیار مضر است، بنابراین به هیچ کس حتی به مهمانان، اجازه سیگار کشیدن را ندهید.
- جاروبرقی بزنید: تمیز کردن کل منزل سلامت شما و خانواده را تضمین می کند. به طور منظم باید فرش ها، مبلمان ها، کرکره ها و پرده ها را تمیز کنید و جاروبرقی بکشید.

منابع

- از رایحه طبیعی استفاده کنید و استفاده از خوشبو کننده های هوا را به حداقل برسانید.
- رایحه های مصنوعی ممکن است حاوی مواد شیمیایی مضر و مواد آلاینده باشد، به جای استفاده از آن می توانید از مواد معطر طبیعی استفاده کنید، مانند: جوشاندن آب حاوی کمی دارچین، هل و...

- رفع بوهای نامطبوع با روش طبیعی: مثلا برای خوشبو کردن آشپزخانه از چند برش لیموترش و جوش شیرین در آب استفاده کنید.

- میزان رطوبت کنترل شود: رطوبت، کپک و کک را جذب می کند، بنابراین کنترل سطح رطوبت داخل منزل مهم است و باید زیر ۵۰ درصد باشد.

- ورود با کفش ممنوع: کفش گرد و خاک و عوامل حساسیت زای زیادی را با خود به داخل خانه می آورد. یک منزل عاری از گرد و خاک به حفظ سلامت خانواده کمک می کند.

- زباله ها را در سطل در پوشیده بگذارید.
- نشستی آب را تعمیر کنید.

- استفاده از مواد شیمیایی خانگی (پاک کننده ها، آفت کش ها، رنگ و...) را کاهش دهید.

- از شر آلرژن ها خلاص شوید: از پادری استفاده نمایید تا مواد آلاینده بیرون وارد فضای داخلی نشوند، ملحفه ها را زود به زود عوض کنید، از دستگاه رطوبت گیر استفاده کنید.

- اگر زنان برای نظافت خانه، تفکیک زباله در میدا و استفاده مجدد از زباله تر برنامه زیست محیطی مناسبی داشته باشند بخش عظیمی از مشکلات زیست محیطی حل خواهد شد.

Namnak.com

Khorasannews.com

Life.irna.ir

